

MENTORTANÁROK ÉRTÉKELÉSI KULTÚRÁJA

Holik Ildikó

Óbudai Egyetem Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

Kulcsszavak: mentortanár; értékelés; módszerek

A mentortanárok a modell (minta), a szakértő konzultáns és a tanácsadó szerepét töltik be a leendő pedagógusok felkészítésében (Lesznyák, 2005). Komplex feladatkörükhöz tartozik, hogy bevezessék a tanárjelölteket az iskola belső világába, oktatási módszereikkel példát mutassanak számukra (Szivák, Lénárd és Rapos, 2011), illetve segítsék az elmélet és a gyakorlat közötti szakadék áthidalását (Szűcs és Fejes, 2010). Ennek megfelelően jogos elvárás, hogy értékelési eszköztáruk is gazdag legyen. Ez egyrészt a leendő tanárok értékelésében mutatkozik meg, másrészt saját oktatási módszertárukban, ami példaként szolgál az újabb pedagógusgeneráció számára. E problematikából kiindulva kutatásunk célja a mentortanárok értékelési kultúrájának feltérképezése volt. Empirikus kutatásunkat 2015 tavaszán végeztük 72 (jelenlegi és már végzett) mentortanár hallgató körében, online kérdőív segítségével. Az összefüggések feltárására többváltozós elemzéseket végeztünk az SPSS segítségével. Azt a hipotézist fogalmaztuk meg, hogy a mentortanárok a tanórákon gyakran élnek az értékelési lehetőségekkel és változatos értékelési módszereket alkalmaznak, azonban a kutatás eredményei ezt nem igazolták. A megkérdezettek többsége nem alkalmazza a kérdőívben szereplő ellenőrzési-értékelési lehetőségeket minden órán, de még heti rendszerességgel sem. Elsősorban a „hagyományos” értékelési módszereket használják, az „alternatív” módszerek csak elvétve fordulnak elő. A leggyakrabban a szóbeli feleletek értékelésére kerül sor. A legtöbben havi rendszerességgel értékelnek, elsősorban a tanulók témazáró dolgozatait. Feltűnően ritkán íratnak tesztet, és házi dolgozatot, önálló feladatot szinte alig adnak a tanulóknak. Háttérbe szorul a gyakorlati produktumok, a számítógépes (online) feladatok és a projektmunka produktumainak értékelése. Meglepő és elgondolkodtató, hogy sokan egyáltalán nem alkalmazzák a felsorolt értékelési lehetőségeket. A 2003-as obszervációs felmérés arra hívta fel a figyelmet, hogy „a szegényes tanári módszertanhoz egyoldalú értékelési eszköztár tartozik” (Kerber és Ranschburg, 2004). Kutatásunkban a 2003-as vizsgálathoz képest a nyolc megnevezett értékelési területből ötöt lényegesen ritkábban alkalmaznak a mentortanárok. Ez elgondolkodtató adat, különösen azt az eredményt figyelembe véve, hogy a mentortanárok változatos oktatási módszereket és munkaformákat alkalmaznak. Szintén tanulságos eredmény, hogy az értékelési kompetencia fontosságát más tanári kompetenciákhoz képest kevésbé fontosnak tartják (Tordai, 2015), illetve a szakmai fejlődés lehetőségei között is csupán a 16. helyen szerepel a tanulók értékelésének fejlesztése. A kutatás eredményei egyrészt megmutatják, milyen mintát nyújtanak a mentortanárok az értékelés tekintetében, másrészt felhívják a figyelmet a fejlesztendő területekre a mentorképzésben.